

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni javek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 65. podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MUŠANOV O POLITIKI BOLGARIJE

Bolgarija je pripravljena skleniti nenapadalne pakte z vsemi balkanskimi državami — Zbližanje Bolgarije in Jugoslavije bo koristilo obema narodoma

Sočija, 3. aprila. r. Znan čehoslovski novinar in publicist Hubert Ripka je naprosil bolgarskega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Mušanova za razgovor. Mušanov mu je rade volje ustregel in odgovoril na naslednja vprašanja:

Pri nas so dobro znani razlogi, ki so napotili bolgarsko vlado, da ne smatra za možno podpisati balkanski pakt. Bolgarska vlada se ni hotela priključiti temu paktu in zanima me, ali je še vedno pripravljena skleniti z drugimi balkanskimi državami pakte o nenapadnosti, odnosno kak drugič urediti medsebojne odnose.

Zadovoljen sem, da je javno mnenje srednje in zapadne Evrope prav razumelo razloge, zaradi katerih Bolgariji ni bilo mogoče približati se balkanskemu paktu, sklenjenemu med Jugoslavijo, Grčijo, Turčijo in Rumunijo in da postopno bolgarske vlade v tem vprašanju nikjer ni naletelo na nesoglasje. Politika Bolgarije napram sosedom, kakor sem to baš naglasil v svojem govoru v Narodnem sobranju, ostane tudi po balkanskem paktu ista. In sicer je to politika miru, sporazumevanja in prijateljstva. Proti nikomur nimamo napadalnih namenov, nikogar ne ogrožamo, da damo tej politiki polni izraz, smo predlagali svojim sosedom sklenitev dvostranskih paktov o nenapadnosti, ki bi mogli zajamčiti mir na

Balkanu, namesto balkanskega pakta, ki je po našem mnenju v nasprotju z duhom statuta Društva narodov. Naši sosedje so pa raje sklenili balkanski pakt, ki je v tej svoji obliki nepopoln in ne odgovarja svojemu namenu. Mi smo pa pripravljani zdaj po podpisu balkanskega pakta pogajati se z našimi sosedmi o sklenitvi dvostranskih paktov o nenapadnosti.

Kakšni so izgledi politike zbližanja z Jugoslavijo, ki jo zasleduje Vaša vlada?

Zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo si želimo enako toplo i mi i jugoslovanski narod. To mora zaključiti dolgo in tragično sovraštvo, ki je delilo oba bratska naroda. Verujem, da bi se dala v ozračju zaupanja in prijateljstva v dobri volji na obeh straneh urediti sporna vprašanja, ki nas dele. Tako se bo razvilo med Bolgarijo in Jugoslavijo trajno prijateljstvo, ki bo koristilo ne samo obema državama, temveč tudi utrditvi miru na Balkanu.

Ali odobravajo politiko zbližanja z Jugoslavijo vse bolgarske stranke?

Politiko zbližanja z Jugoslavijo, ki jo vodi bolgarska vlada in ki je nerazdružen del splošne politike sporazumevanja in prijateljstva z vsemi sosedji Bolgarije, odobrava, kar lahko mirno rečem, ves bolgar-

ski narod in odobravajo jo vse politične stranke. So pa seveda razni odtenki v nazorih glede pogojev tega zbližanja, toda ti niso takega značaja, da bi mogli spremeniti temeljne pol naše politike.

Ali pripravljate vaša vlada obnovitev stikov s Sovjetsko Rusijo?

Obnovitev stikov med Bolgarijo in Sovjetsko Rusijo je v vrsti vprašanj, ki jih hoče bolgarska vlada urediti.

Kakšno stališče zavzema vaša vlada glede raznih predlogov po »reviziji« Društva narodov?

Bolgarija je še prav posebno udana Društvu narodov, ker je prepričana, da bo imelo tudi v bodoče svoj temeljni pomen za organizacijo miru v Evropi. Vsaka reforma, ki bi bila boljša za doseg cilja, za katerega je bilo DN ustanovljeno, bo našla pri nas popolno soglasje.

Ali se tudi v Bolgariji pojavljajo protiparlamentarne ali fašistične struje?

Lahko rečem, da so vse politične stranke v Bolgariji pobornice demokracije in parlamentarnega režima. So nekatere manjše skupine, ki se bore odprto proti parlamentarizmu, a te skupine nimajo nobenega vpliva na javnost. Nasprotno pa je res, da je parlamentarni sistem, kakor se zdaj v praksi izvaja, pri nas predmet ostre kritike nekaterih slojev.

Velik požar pri Ptuj

Sedem posestnikov uničenih — Pomoč oblasti nujno potrebna

Ptuj, 3. aprila. r. Dočim so velikonočni prazniki potekali letos izjemoma docela mirno in ni bilo niti običajnih nesreč pri velikonočnem streljanju, je zadela večeraj proti večeru huda požarna katastrofa delavsko naselbino ob Dravi, 6 km nižje Ptuj, v občini Sv. Marko. Tu so si delavci z velikim trudom postavili lične hišice in uredili tudi manjša gospodarska poslopja, tako da so bili v sedanjih krizi zaščitene vsaj pred najhujšimi, to je pred popolno brezposelnostjo in stradanjem. Ziveli so sicer skromno, vendar pa so postojno preživljali sebe in svoje rodbine. Baš v to mirno naselbino pa je na velikonočni ponedeljek zvečer udarila nesreča.

Po večernih opravkih so prebivalci naselbine, nazvane Markovci, mirno legli spat. Okrog 9. zvečer pa je nenadoma zadonel klic: »Ogenj! Ogenj!« Kmalu nato pa se je oglasil tudi že gasilski rog. Vse je prestrašeno planilo na cesto. Ogenj je nastal v seniku posestnika Zemerčiča. Ker je baš v tem začel pihati močan veter, se je ogenj bliskovito naglo širil in v nekaj minutah je bilo v plamenih pol vasi. Ogenj je zajel najprej stanovanjsko in gospodarsko poslopje Antona Zemerčiča ter se nato kakor ognjena kapa širil dalje in zajel stanovanjska in gospodarska poslopja posestnikov Josipa Kostanjevca, Janeza Lubeja, Martina Forstneriča, Franca Majčeničarja, Marije Obravne in Antona Kucovca. Prebivalci teh hiš so komaj rešili golo življenje, vse drugo pa je postalo žrtev plamenov. Poleg domačih gasilcev so naglo prihiteli na pomoč še gasilci iz Ptujja pod vodstvom podčelnika Breznika, dalje gasilci iz Zabovce, Spuhle, Dornave, Stojancev in Bukovcev. Iz štirih motor-

nih in štirih ročnih brizgaln so naperili močne curke vode na gorišče, vendar pa niso mogli ničesar več rešiti. Vse trudo so morali osredotočiti na to, da so preprečili nadaljnje širjenje požara. Po večurnem prizadevanju se jim je to tudi posrečilo.

Prizadeti posestniki so v eni uri postali popolni berači, zgorelo jim je prav vse: pohištvo, obleka, živež, krma, orodje in kar so še imeli. Rešili so samo eno malo obleko, ki jo je imeli na sebi. Posestniku Zemerčiču je zgorelo tudi 5000 dinarjev, kar predstavlja ves njegov prihodek prihranek, s katerim je nameraval sedaj na spomlad popraviti hišo. Zgorelo je tudi 8 krav, 14 švinj in mnogo perutnine. Škoda znaša okrog pol milijona, zavarovani pa so bili vsi skupaj le za nekaj tisoč.

Pri reševanju je dobil posestnik Janez Lubeč hude opekline in so ga morali s plinškim reševalnim avtomobilom prevažati v bolnico. Tudi njegova žena je dobila težje opekline, vendar pa je ostala doma. Prvo pomoč so ji nudili člani reševalnega društva iz Ptujja pod vodstvom g. Pihlerja.

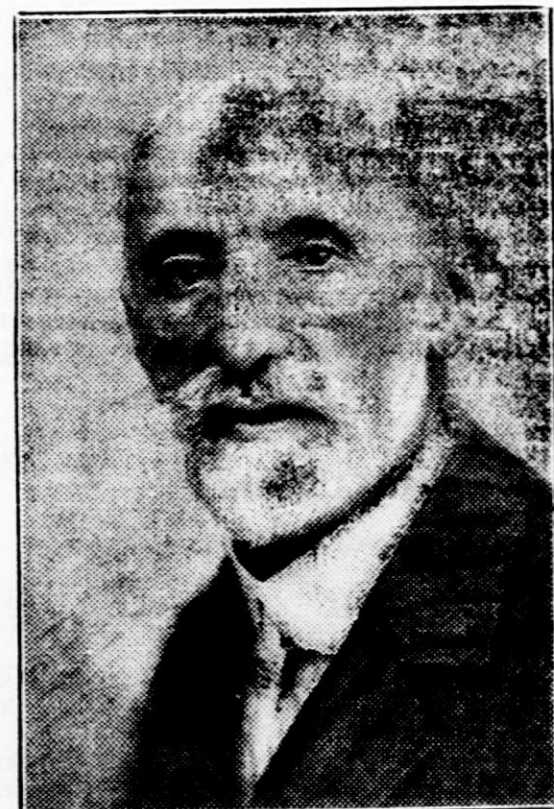
Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen. Zvečer je začelo goreti, vendar pa so ogenj še vsakokrat pravočasno opazili in pogasili. Sum je padel na donariko Marijo Strmčak, ki je bila že večkrat osumljena požiga. Ko so jo orožniki prišli, je smehljivo zatrljevala, da ni nič kriva in da ji ne bodo mogli nič dokazati. Dames so jo izročili sodišču, ki vodi nadaljnjo preiskavo.

Pogoreli so vsi pridni in marljivi ljudje in jih je nesreča izredno hudo zadela, ker jim je uničeno prav vse, tako da jim ni ostalo niti seme za setev. Potrebno bi bilo, da jim oblasti prislokačo na pomoč.

Otomar Bamberg

Ljubljana, 3. aprila.

Za praznike je v Ljubljano prispela vest, da se je na svojem gradu Impolce pri Sevnici v visoki starosti 86 let preselil v večnost Otomar Bamberg, eden naših najuglednejših mož, ki je zlasti v minulem stoletju igral v Ljubljani na gospodarskem in tudi kulturnem polju izredno veliko vlogo.

Pokojni je bil sin Fedorja Bamberga, ki je l. 1837. vstopil v tedaj že staro in tudi za slovensko literaturo zelo zaslužno Kleinmayerjevo knjigarno, a leta 1846 se je poročil z gospodarjevo hčerko. Teklo ter postal družabnik in soustanovitelj firme Ign. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg v Ljubljani. Tudi njegov sin Otomar, ki se je rodil l. 1848. in se izučil v Augsburgu, je sledil velikim tradicijam podjetja, ki ga je izpopolnil in povečal z najmodernejšimi stroji, da je Ljubljana dobila tiskarno, ki je slovela po vsej tedanji monarhiji. Z izredno inteligenco je znal razširiti ugled svojega podjetja zlasti s tiskanjem in zalaganjem šolskih knjig, razen tega je pa izdal tudi mnogo knjig in velikih del za vojno mornarico. Dasi je bilo pa njegovo podjetje strogo nemško, je pa tolerantni in dalekovidni mož tudi spoznal pomen in ceno slovenske literature, da so pri njem zagledala luč sveta tedanja najboljša slovenska literarna dela. Najboljši slovenski pisatelji: Stritar, Levstik, dr. Tavčar, so dali svetu svoja zbrana dela pod pokojniško tvrdo, a tudi prve publikacije Ivana Cankarja in Otona Zupaniča ter mnogo del Aškerc, Gregorčiča, Funtka, Golarja, Meška, Preglja, Novačana in različnih drugih slovenskih književnikov so izšla v njegovi založbi. Čeprav je pokojni Bamberg je dobro vedel, da je število kupcev slovenske literature še zelo omejeno in da ni mogoče delati visokih naklad, ker so bili s temi knjigami zaposleni bolj stavlci kakor pa tiskarski stroji, vendar se je žrtvoval pri izdaji teh del v korist slovenskemu napredku, zlasti pa v podporo mladih slovenskih talentov. Resnica je namreč, da je ta strogo nemško čuteči mož

tako visoko cenil mlado slovensko književnost, da je našim pisateljem in pesnikom, ki so bili vedno v največjih gmočnih stiskah, dajal za tedanje razmere pravi gosposke honorarje. In tako je Otomar Bamberg postal tudi mecen slovenske moderne književnosti. Njegova tiskarna je pričela gojiti tudi umetniški in barvati tisk ter izdala Ruppejeve pokrajinske slike z Gorenske in več drugih lepih del. Po prevratu je njegovo podjetje preslo v slovensko last in izpremenilo ime v »Deliška tiskarna«, a ko je l. 1929. Deliška tiskarna kupila tudi vse njegove hiše ob Miklošičevi cesti in Dalmatinovi ter Koldovski ulici, je vodja Deliške tiskarne Miroslav Ambrožič napisal, da je Otomar Bamberg najbolj odlična živeča osebnost v zgodovini slovenskega tiskarstva. Dasi Nemeec po rodu, so njegove zasluge za slovensko tiskarstvo večje kakor vsakega drugega. Na slovenski zemlji ustanovljeno tiskarno je razvil s svojimi strokovnimi zmoglostmi in neumornim delom tako, da je zavzel z njo vodilno mesto in ga je priznava tudi bivša Avstrija za tiskar narja najvišje dozorelosti. Nam je dal vzgled v svoji tiskarni izborne strokovne moči. Nikjer drugje ni bila kakovost izdelkov tako cenjena in gojena kakor v njegovi tiskarni. Zaradi tega je bila ta tiskarna tudi vedno vzgled drugim, dobila v tiskarstvu svojo tradicijo, ki jo je ohranila do zadnjega in jo z največjo verno nadaljuje tudi Deliška tiskarna.

Pa tudi v javnosti se je pokojni odlikoval zlasti na gospodarskem polju. Bil je načelnik Kranjske hranilnice ter vedno vnet za napredek in lepoto ljubljanskega mesta, saj je poklical z Dunaja slovenskega arhitekta prof. dr. Maksa Fabianija, da mu je agračil ponosno palačo ob Miklošičevi cesti, ki spada še vedno med najlepše arhitektonske umetnine našega mesta. Na stara leta se je ta mož izredno širokega obzora in vedno plemenitih načel ter svetlih manir preselil na svoj grad Impolce pri Sevnici, kjer se je po vsem povertil študiju svoje prekrasne biblioteke, vedno je pa s simpatijami zasledoval tudi vsak naš korak k napredku.

Truplo pokojnega so pripeljali iz Impolce v Ljubljano v kapelico na pokopališču Sv. Križa, kjer bo popoldne ob 15. pogreb. Zasluznemu možu časten spomin, njegovim svojcem pa iskreno sožalje!

Pruski princ prestopil v rimsko-katoliško vero

Pariz, 3. aprila. AA. Iz Rima poročajo, da je pruski princ Leopold, ki je prišel v Rim, da prisostvuje svečani kanonizaciji Don Bosca, večeraj prestopil iz protestantske v katoliško cerkev.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2318.18 — 2324.54.
Berlin 1360.14 — 1370.14. Bruselj 800.52 — 804.56. Curih 1108.35 — 1113.85. London 176.08 — 177.68. Newyork 3405.50 — 3433.76. Pariz 142.23 — 143.09. Trst 294.63 — 297.08 (premila 28.5 odst.). Avstrijski šiling v pri-vatnem kliringu 9.10 — 9.20.

INOZEMSKA BORZE.
Curih, 3. aprila. Pariz 20.38. London 15.92. Newyork 308.75. Bruselj 72.225. Milan 26.625. Madrid 42.20. Amsterdam 208.70. Berlin 122.90. Dunaj 56.75. Praha 12.84. Varšava 58.325. Budimpešta 1.—. Bukarešta 3.05.

Tajno oboroževanje francoskih levičarjev

Orožje tihotapijo iz Belgije, Španije in Švice — Pariška policija je prešibka

Pariz, 3. aprila. r. Konzervativni in nacionalistični listi poročajo še vedno obširno o tajnem oboroževanju socialistov in komunistov ter navajajo nekatere značilne podrobnosti, iz katerih sklepajo, da se pripravljajo levičarski elementi na državljansko vojno. Tako poročajo med drugim, da so francoski komunisti naročili v Švici orožja in municije za 12 milijonov frankov ter da so del tega orožja že vtihotapili v Francijo. Največje tihotapstvo orožja se vrši na francosko-belgijski in na francosko-španski meji. »Jour« poroča, da je bilo te dni vtihotapljenih pri Antwerpnu 14.000 pušk in ogromna količina municije. Orožje so prepeljali preko meje na kmečkih vozovih ter so ga spravili na to z avtomobili dalje v Pariz in ga poskrili v raznih pariških predmestjih. Policija je o tem poučena in vodi energično preiskavo.

Pariz, 3. aprila. AA. V današnji številki »Echo de Paris« piše Henry de Kerillis o dogodkih v januarju in februarju t. l. v prestolnici in pravi, da se je tedaj pokazalo, da Pariz ne razpolaga z zadostno močno policijo za ohranitev reda. Pri januarjskih in februarjskih dogodkih, pravi pisec, se je videlo, da policija v več primerih ni bila kos demonstrantom. Zato se utemeljeno vprašamo, kaj bi se zgodilo, če bi komunisti začeli borbo večjega obsega, v kateri bi rabili tudi vojno orožje. Kako bi jim šele tedaj bilo kos razmeroma majhno število mož, s katerimi razpolaga prestolniška policija? Zato zahteva de Kerillis, naj se izdajo vsi potrebni ukrepi, da se pariška policija okrepi, češ da je to velikanskega pomena za ohranitev reda in miru v Parizu.

Velik požar v Berlinu

Ogenj je nastal v tovarni pohištva in se je razširil na ves mestni okraj — škoda je ogromna

Berlin, 3. aprila. r. Včeraj popoldne je izbruhnil v tovarni za pohištvo v Berlin-Neuköllnu požar, ki se je razširil v ogromen ogenj. Iz neznanih razlogov se je vnelo v bližini tovarne skladišče lesa, od koder so plameni naenkrat švigali na bližnjo tovarno za pohištvo, ki je bila v hipu v plamenih. Ogenj je zajel še več sosednih tovarn, med njimi tudi veliko tovarno za barve in lake. Pri reševalni akciji sodelujejo skoraj vsi berlinski gasilci, vendar so se zaenkrat omejili samo na to, da bi požar zajezili in rešili ogrožena poslopja. Močan veter in silni plameni, ki se vedno znova dvigajo iz stavbe spravljajo gasilce v veliko nevarnost. Boje se, da bodo postale žrtve plamenov tudi bližnje stanovanjske hiše. V večernih urah se je podrl del žarečega železnega ograjja v tovarni. Vpepeljenih je tudi večje število lesenih stanovanjskih hišic, ki so bile tamkaj v bližini. Velikanska slika požara je privabila v Neukölln ogromne množice ljudi. Policija in napadalnici so zaprli dohode.

Ogromni oblaki dima so se videli že kilometre daleč in ves mestni del Neukölln je bil vso noč razsvetljen kot podnevi. Stvarna škoda se zaenkrat še ne da oceniti, računajo pa, da gotovo presega milijon mark.

London, 3. aprila. r. Na velikonočno nedeljo je izbruhnil v mestu Wolverhampton ogromen požar, ki je uničil 15 poslopij, med njimi kinematograf in pet velikih poslovnih stavb. Škoda znaša približno 150.000 funtov.

Tretja stranka v USA

Pariz, 3. aprila. AA. Po poročilu iz New Yorka narašča politično delovanje mlajšega pokolenja čedalje bolj. Ta mladinski pokret utegne igrati že pri volitvah, ki bodo letos proti koncu leta, veliko vlogo v zapadnih in v južnih pokrajinah USA. Ustavljajo politične organizacije takozvanih mladih gard ali novih gard. Organizacije vstopajo moški in ženske od 20 do 40. leta. To so večinoma dosežani člani demokratske in republikanske stranke. Vse kaže, da bo prišlo v USA v kratkem do ustanovitve tretje politične stranke.

Militarizacija Nemčije

Pariz, 3. aprila. AA. Iz Washingtona poročajo, da je znano ameriško društvo za razno politiko v svojem najnovejšem mesečnem poročilu priznalo, da je francosko stališče o oboroževanju Nemčije in o militarizaciji nemške mladine docela upravičeno. Hitlerjevske napadalne oddelke, ki razpolagajo s praviimi borbenimi sredstvi, se smatrajo za redno vojsko nemške države. Nemčija razpolaga sedaj po podatkih tega društva z dvema milijonoma oboroženih ljudi.

Danes nas bosta zabavala
PAT in PATAÇON
v veselem vefilimu
KAVALERJA
Smen, zabava, veselje in kirohot
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7. in 9. zvečer

Francosko prodiranje v Afriki

Pariz, 3. aprila. r. Dasi so po uradnih poročilih vojaške operacije v južnem Maroku prav za prav zaključene, poročajo listi iz Rabata, da je ekspedicija pod poveljstvom generala Giraulta napredovala 100 km daleč v notranjost in brez boja zasedla oazo Tenduf, ki leži že v zapadni Sahari na jugovzhodni meji španske kolonije Rio del Oro. Ko so Francozi prišli v oazo, kjer je bilo do 1000 prebivalcev, so našli tamkaj samo še 50 oseb. General Girault namerava oazo utrditi in namestiti tamkaj stalno garnizijo.

Izpreobrnitev nemškega socialista

Berlin, 3. aprila. d. Bivši pruski notranji minister in eden izmed bivših socialno-demokratskih voditeljev Karl Severing je sklenil spravo s hitlerjevim režimom, kar bo objavil tudi v posebni brošuri pod imenom »Moja pot k Hitlerju«, ki bo v kratkem izšla Severing, ki biva v Berlinu, je bil za to svoje izpreobrnjenje nagraden s tem, da so mu zopet nakazali ministrsko pokojnino.

Velikonočni prazniki so v Nemčiji potekali brez posebnih dogodkov. Včeraj je režim priredil velik letalski miting, na katerem se je 2000 delavcev vozilo brezplačno z letali nad Berlinom.

Smrt odličnega belgijskega novinarja

Pariz, 3. aprila. AA. Na velikonočnem potovanju po Sredozemskem morju je nenadno umrl Ferdinand Meuray, ravnatelj lista »La Nation Belge«, enega izmed najuglednejših belgijskih listov. Vozil se je s parnikom »Pierre le Boud« (Pokojni Meuray se je l. 1928. mudil tudi v Jugoslaviji. Bil je znan prijatelj Jugoslavije in je mnogo pisal o nas O u

simist.

